

درباره‌ی پیک مام ویژه‌ی راه دور

موسسه مادران امروز(مام) به منظور اطلاع‌رسانی به گروه‌های بهره‌گیر از راه دور، ارتباط گروه‌ها با یکدیگر، تبادل تجربه، خبردار شدن از نظرها و پیشنهادهای و رفع اشکال‌ها و ابهام‌های موجود در طول کار گروه‌های بهره‌گیر از راه دور، اقدام به تهیه‌ی پیک مام ویژه‌ی راه دور کرده است.

از سال گذشته پیک مام ویژه‌ی راه دور، مسئولیت اطلاع‌رسانی داخلی موسسه را نیز بر عهده گرفته است. جمع‌بندی کل فعالیت‌های موسسه در پایان هر سال در "پیوست پیک مام" خدمت علاقه‌مندان ارائه می‌شود.

گزارش‌های دریافت شده

گزارش‌های دریافت شده از گروه‌های راه دور از ۹۸/۴/۲۰ تا ۹۸/۵/۲۰

● آیین تربیت، خانم ترشیزی، ۳ گزارش ● شهاب، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم آسیه شریعتی، ۵ گزارش ● بوعلی ۲، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم آسیه شریعتی، ۵ گزارش ● زیتون، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم آسیه شریعتی، ۵ گزارش ● بانو، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم لطفیان، ۵ گزارش ● زیتون ۳، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم یوسفی و تیبیا، ۳ گزارش ● سپنا ۱، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم کمالیان، ۱۴ گزارش ● سپنتا ۲، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم قربانی، ۳ گزارش ● سپنتا ۳، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم قربانی، ۳ گزارش ● سپنتا ۵، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم نجفی، ۳ گزارش ● سپنتا ۶، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم توکلی‌نیا، ۴ گزارش ● سپنتا ۷، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم بهزادی، ۳ گزارش ● سپنتا ۸، قائم‌شهر، خانم کمالیان، ۳ گزارش ● سپنتا ۱۰، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم بهزادی، ۱ گزارش ● سپنتا ۱۴، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم بهزادی، ۲ گزارش ● سپنتا ۱۷، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم توکلی‌نیا، ۴ گزارش ● سپنتا ۱۸، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم بهزادی، ۱ گزارش ● سپنتا ۱۹، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم مرادی، ۴ گزارش ● آها (ساتوری در زندگی)، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم کریمی، ۲ گزارش ● سارینا، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم ابراهیمی، ۳ گزارش ● مهربانو، ساری، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم دارایی، ۲ گزارش ● دنیای کوچولوها، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم ابراهیمی، ۳ گزارش ● مادران پویا، بابل، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم رضایی، ۴ گزارش ● نگرش مثبت، بابل، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم رضایی، ۴ گزارش ● باران، کرمانشاه، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم گندمیان، ۲ گزارش ● بانوان پویا، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم جدیدی، ۴ گزارش ● مانا، تهران، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم عابدینی، ۴ گزارش ● بیستون ۲، کرمانشاه، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم یاراحمدی، ۱ گزارش ● خوبانه، ساری، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم بابایی، ۳ گزارش ● قاصدک، ساری، هماهنگ‌کننده‌ی گروه:

هدایتی زاده، ۱ گزارش ● مهرآیین، تهران، هماهنگ کننده‌ی گروه: تواناپور، ۲ گزارش ● اندیشه، تهران، هماهنگ کننده‌ی گروه: خانم قیدی، ۲ گزارش ● بیستون، کرمانشاه، هماهنگ کننده‌ی گروه: خانم یاراحمدی، ۳ گزارش ● مادر و کتاب، تهران، هماهنگ کننده‌ی گروه: خانم منفرد، ۱۳ گزارش ● اندیشه سبز، تهران، هماهنگ کننده‌ی گروه: خانم منفرد، ۵ گزارش ● کتابخوان‌ها، کرمانشاه، هماهنگ کننده‌ی گروه: یاراحمدی، ۳ گزارش ● همیاران کتاب، تهران، هماهنگ کننده‌ی گروه: خانم تواناپور، ۲ گزارش

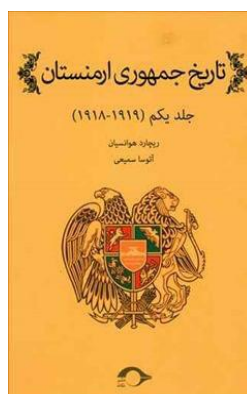
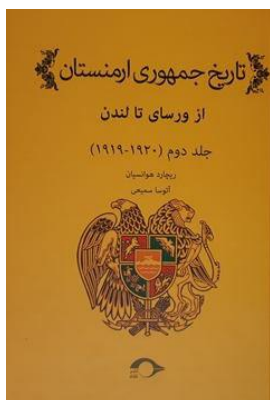
تبریک!

گروه‌های زیر به تازگی به جمع گروه‌های کتابخوانی راه دور موسسه مادران امروز پیوستند. ضمن تبریک و خوش آمدگویی، آرزوی توفیق روزافزون برای این عزیزان داریم.

- گروه "کتاب خوان‌ها" با هماهنگی خانم فریبا یاراحمدی در کرمانشاه
- گروه "بیستون ۲" با هماهنگی خانم فریبا یار احمدی در کرمانشاه
- گروه "مهرآیین" با هماهنگی خانم فرزانه تواناپور در تهران

گروه مهرآیین، خانم فرزانه توانا پور، تهران، مرداد ۹۸

ترجمه‌ی کتاب "تاریخ جمهوری ارمنستان" را به خانم "آتوسا سمیعی"، دوست و همکار عزیزمان در بخش روابط عمومی موسسه مادران امروز، تبریک می‌گوییم.

این کتاب که در دو جلد توسط ریچارد هوانسیان نوشته شده، تاریخ ارمنستان را از سال ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۰ مورد بررسی قرار داده‌است. جلد اول در ۶۱۴ صفحه و جلد دوم در ۷۸۰ صفحه در تاریخ‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ توسط نشر نشانه منتشر شده‌است.

خبرها

طرح ملاح

"طرح ملاح" نام طرحی است که توسط سرکار خانم مه لقا ملاح، بنیان گذار جمعیت زنان مبارزه با آلودگی محیط زیست، شکل گرفته است.

طرح ملاح توسط سه گروه محیط زیست موسسه مادران امروز، پاما و جمعیت زنان مبارزه با آلودگی محیط زیست در دو مرحله‌ی آموزش و اجراء شکل گرفته است.

بخش آموزش: آشنایی با درختان در محورهای اهمیت، فواید، انواع، اجزا و عوامل ایجاد آسیب به درختان است.

بخش دوم: کاشت درخت در مناطق مختلف شهر تهران (این مناطق توسط کانون‌های محیط زیست مشخص می شود).
جامعه‌ی مخاطب این طرح دانش آموزان مقطع سال‌های آخر ابتدایی است.

دومین جلسه‌ی ارائه‌ی طرح درس آموزشی ویژه "طرح ملاح" در محل دبیرخانه مرکزی کانون‌های محیط زیست محلات شهر تهران در تاریخ ۹۸/۵/۱۷ با حضور سه سمن؛ گروه محیط زیست موسسه مادران امروز، پاما، جمعیت زنان و تعدادی از دبیران کانون‌ها برگزار گردید.

جلسه‌ی طرح درس، ویژه‌ی "طرح ملاح"

فعالیت‌های فوق برنامه‌ی گروه‌های راه دور

جشن پایان کتاب "خانواده چه نقشی در پرورش فرزند دارد" گروه دنیای کوچولوها خانم الناز ابراهیمی، قائم‌شهر، تیرماه ۹۸

جشن پایان کتاب "ارتباط کلامی"، گروه مانا، خانم بهار عابدینی، تهران، مرداد ۹۸

گام ها و کارگاه ها

گام تشویق و تنبیه با کارشناسی خانم زهرا سلیمانی و همراهی خانم فریبا سامان در هنرکده بادبادک، مرداد ۹۸

گام رفتار با نوجوان با کارشناسی خانم مرضیه شاه کرمی و همراهی خانم زهرا محسنی در موسسه مادران امروز، مرداد ۹۸

کارگاه مهارت‌های زندگی ویژه نوجوانان ۱۲ تا ۱۷ سال با کارشناسی خانم ها: شیدا اکبری، سیمین بینا و نگین شهری در موسسه مادران امروز، ۹۸/۵/۶

کارگاه نه گفتن آگاهانه با کارشناسی خانم مرضیه شاه‌کرمی و همراهی خانم منیژه چهره‌نگار در موسسه مادران امروز، ۹۸/۵/۱۵

جلسه ی شورای گسترش فرهنگ صلح در موسسه مادران امروز، ۹۸/۴/۲۶

کارگاه "آشنایی با مفهوم و ضرورت حفظ محیط زیست" با کارشناسی اعضای گروه محیط زیست موسسه مادران امروز در سرای محله ی جهاد، ۹۸/۵/۱۳ و همچنین تقدیر از شرکت کنندگان در مسابقه ارائه ی طرح کیسه های پارچه ای به مناسبت ۲۱ تیر؛ روز عدم استفاده از کیسه های پلاستیکی

کارگاهها و گامهایی که در مرداد ماه ۹۸ به کار خود ادامه دادند:

- گام ارتباط کلامی با کارشناسی خانم مرضیه شاه کرمی در موسسه مادران امروز
- گام رفتار با کودک با کارشناسی خانم زهرا سلیمانی در هنرکده بادبادک
- عصرانه های بازی در موسسه مادران امروز

خواندنی ها

سال تحصیلی و درس خواندن

برگرفته از سخنرانی های خانم مریم احمدی شیرازی
از سال ۸۴ تا ۹۱ در باره ی درس و مدرسه

در طول سال تحصیلی و حتی مدتی قبل از آغاز سال تحصیلی آنچه ذهن خانواده ها و به نوعی معلمان را به خود مشغول می کند ، این است که چه کنیم تا بچه ها بهتر درس بخوانند.

این جست وجو و تلاش گاه به شکل اجبار و زور جلوه گر می شود ، یعنی بزرگ ترها و والدین سعی می کنند با فشار و زور و سخت گیری کاری کنند که بچه ها بهتر درس بخوانند. گاه نیز به بررسی دقیق و مطالعه ی انگیزه های درس خواندن می پردازند و می کوشند با کمک های مناسب و بجا برای تقویت انگیزه ی کودکان و نوجوانان ، آن ها را به درس خواندن تشویق کنند.

تفاوت این دو حرکت در این است که اجبار و زور یعنی وادار کردن فرد به کاری که خودش نمی خواهد آن را انجام دهد ، در حالی که تقویت انگیزه ی ها یعنی کوشش برای یافتن علت ها و عواملی که موجب شوق و به وجود آوردن تمایل به کاری می شود .

تلاش برای یافتن راه‌های فشار به دانش‌آموزان و وادار کردن آن‌ها به درس خواندن چون جنبه‌ی علت‌یابی و برخورد ریشه‌ای و اصولی با موضوع را ندارد، نه تنها مشکلی را حل نمی‌کند و راهی برای بهتر خواندن پیش پای دانش‌آموز نمی‌گذارد، انگیزه‌ها و تمایلات درونی را هم ضعیف و خاموش می‌کند؛ همچنین روابط بین دانش‌آموز و بزرگ‌ترها و محیط را سست و ناهنجار می‌سازد. در نتیجه معلمان و خانواده‌ها در چاره‌جویی مشکل و یافتن راه‌حل آن ناتوان می‌شوند. عواملی که در چگونگی درس خواندن و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نقش دارد، به قرار زیر است:

(۱) دانش‌آموز

(۲) مدرسه و نظام‌آموزشی

(۳) خانواده

۱- نقش دانش‌آموز

اولین عاملی که توجه دیگران را به خود جلب می‌کند و به عنوان شاخص اصلی در درس خواندن به چشم می‌آید، خود دانش‌آموز است.

علت این امر آن است که این خود دانش‌آموز است که درس می‌خواند و وقتی صحبت از بهتر خواندن می‌شود، توجه‌ها به او جلب می‌شود. اما اگر بخواهیم دقیق‌تر به موضوع نگاه کنیم شاید به نتیجه برسیم که هر چند دانش‌آموزان بیشترین اهمیت را در جریان یاددهی - یادگیری دارند، به طور مستقیم و آگاهانه و در نظام‌های آموزشی غیرفعال، کم‌اثرترین نقش را در ایجاد انگیزه برای یادگیری خود بر عهده دارند، به چند دلیل:

اول این که دانش‌آموزان خود برنامه، محتوا، مواد آموزشی و تکالیف را تهیه یا انتخاب نمی‌کنند، بلکه این بزرگ‌ترها و برنامه‌ریزان هستند که درس‌ها و تکالیف را برای آن‌ها تعیین می‌کنند و ایشان را موظف و مکلف به انجامش می‌کنند. مسلم است که وقتی انسان حق انتخاب کاری را نداشته باشد، انگیزه‌های درونی در او به تدریج خاموش می‌شود و این سرچشمه‌ی بزرگ یادگیری از دست می‌رود.

دوم این که دانش‌آموزان از تجربه و دانش کافی برای هدایت و برنامه‌ریزی برای درس خواندن خود برخوردار نیستند و برای کفایت در این زمینه که خود عامل مهمی در تمایل به درس خواندن است، نیاز به عوامل دیگری مثل بزرگتران آگاه به چشم می‌خورد.

سوم این که دانش‌آموزان دارای استعدادها و ذوق و رغبت‌های گوناگون هستند و این امر سبب ویژگی‌های فردی در تک‌تک آنان و انگیزش‌های درونی متفاوت می‌شود. همین ویژگی‌های فردی، تفاوت‌هایی را در چگونگی یادگیری به وجود می‌آورد و چنانچه موضوع مورد نظر برای یادگیری، یک موضوع مشخص و ثابت (درس) با انتظارات معین و از پیش تعیین شده باشد، چنانچه تفاوت‌های فردی در برنامه‌ریزی آموزشی در نظر گرفته نشود، از دانش‌آموز برای یادگیری هدفمند و خلاق نمی‌توان انتظاری داشت.

اصولاً در تعیین نقش دانش آموز در یادگیری ، توجه به انگیزه‌های درونی بسیار مهم است. انگیزه‌های درونی نیز تحت تاثیر عوامل، موقعیت ها و انگیزه های بیرونی و راهکارهای نظام آموزشی می تواند تقویت یا تضعیف شود.

بررسی حوزه‌ی انگیزه های درونی مبحثی روانشناختی است و طرح آن نیاز به فرصت‌های مناسب دیگر دارد.

بنابراین در این جا فقط توجه بزرگ تر ها و والدین را به اهمیت نقش استعداد ها ، رغبت ها و تفاوت های فردی در دانش آموزان جلب می کنیم و یادآوری می کنیم که این عوامل درونی که موجب گرایش افراد به درس خواندن یا مطالعه و تحقیق در بعضی حوزه ها و عدم گرایش به بعضی دیگر از حوزه ها می شود ، خود نقش عمده ای در پیشرفت یا عدم پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد .

چنانچه دانش آموزان در محیطی مناسب از نظر آموزشی قرار گیرند که به توانایی ها ، استعداد ها و رغبت های آن ها پاسخ گوید و آن ها را هدایت کند ، تا حد قبل توجهی می توانند در پیشرفت تحصیلی خود نقش داشته باشند .

۲- نقش نظام آموزشی

نظام آموزشی که به شکل مدرسه، کتاب، روش، برنامه‌ی درسی، روش ارزشیابی، معلمان و نیروی انسانی خود را نشان می‌دهد، مهم‌ترین نقش را در ایجاد و تقویت انگیزه‌های درونی و بیرونی برای درس خواندن بر عهده دارد.

نظام آموزشی، خود بخشی از جامعه است. پس وقتی به نظام آموزشی می‌پردازیم بطور ضمنی به نقش جامعه نیز اشاره می‌شود . نظام آموزشی از وجوه مختلف در ایجاد انگیزه یا تضعیف و از بین بردن انگیزه‌های لازم برای درس خواندن مؤثر است .

در این جا به شکلی فهرست وار به ابعاد مختلف این نقش اشاره می‌کنیم.

- (۱) برنامه‌ریزی آموزشی
- (۲) شیوه‌های ارزشیابی و تشویق و تنبیه
- (۳) کتاب ها و محتوای آموزشی
- (۴) معلمان و روش های تدریس (یاددهی - یادگیری)
- (۵) مدیریت و نیروی انسانی در مراکز آموزشی
- (۶) کتابخانه و سایر امکانات آموزشی
- (۷) فضاهای آموزشی و چیدمان آن‌ها
- (۸) بودجه‌های آموزشی و منابع مالی اختصاص یافته به امور آموزشی
- (۹) اوقات فراغت دانش آموزان و چگونگی گذران آن
- (۱۰) ارتباط مدرسه و مراکز آموزشی با خانواده

در باره ی هریک از بند های بالا و اهمیت و چگونگی نقش هریک ، در ایجاد شوق و رغبت برای یادگیری، در فرصت دیگری گفت و گو خواهیم کرد .

۳- نقش خانواده

خانواده اولین محل یادگیری و پایه و اساس و زمینه و بستر رشد و تکامل کودک است. بنابراین در باره‌ی نقش بنیادین آن در پرورش انسان و وظیفه و مسئولیتش به عنوان بستر سازی برای آموزش تردیدی نیست.

البته باید توجه داشت که منظور از آموزش مفهوم عام آن است؛ یعنی هر نوع یادگیری که انسان بالقوه توانایی آن را دارد. از خانواده انتظار می‌رود محیطی را برای پرورش فرزند فراهم کند تا در آن توانایی‌های بالقوه فرزندان به نحو مطلوب و با حداکثر بازدهی به کار افتد. چنانچه خانواده‌ها قادر باشند چنین محیط مطلوبی برای یادگیری فراهم سازند می‌توان گفت فرزندان آن‌ها نیز انسان‌های شاد و موثر برای خود و جامعه خواهند شد.

با توجه به آنچه گفته شد وظایف خانواده را در ایجاد انگیزه برای درس خواندن فرزند می‌توان به دو بخش تقسیم کرد.

اول: نقش خانواده در زمینه‌سازی برای یادگیری (نقش غیر مستقیم)

دوم: نقش خانواده در یاری به فرزند برای درس خواندن (نقش مستقیم)

نقش خانواده در زمینه‌سازی برای یادگیری (نقش غیرمستقیم)

خانواده از چند وجه بطور غیرمستقیم بر درس خواندن فرزند (ان) اثر می‌گذارد، از جمله:

- ۱) میزان آگاهی
- ۲) توجه به مطالعه
- ۳) روش زندگی و نگرش خانواده نسبت به تحصیل
- ۴) وضعیت اقتصادی خانواده
- ۵) روابط خانوادگی
- ۶) بعضی عادت‌ها در خانواده
- ۷) استفاده از کتاب‌های مرجع و منابع موثق
- ۸) شیوه‌های تشویق و تنبیه در خانواده
- ۹) نظم در خانواده
- ۱۰) علایق مشترک در خانواده

نقش خانواده در یاری به فرزند برای درس خواندن (نقش مستقیم)

بحث درباره‌ی نقش مستقیم خانواده در درس خواندن فرزند، بدون در نظر گرفتن نقش و سهم مدرسه و نظام آموزشی ممکن نیست. چنانچه مدرسه و نظام آموزشی وظایف و مسئولیت‌های خود را به درستی انجام دهد، نقش خانواده نیز در جای خود، به اندازه‌ی خود و با روشی متناسب با خود معنی پیدا می‌کنند.

اگر نظام آموزشی که مدرسه سمبل و نشانه‌ی آن برای خانواده‌هاست، وظایف و نقش خود را به خوبی انجام ندهد، خانواده هر چه بکوشد نمی‌تواند جانشین آن شود.

پس با توجه به نقش مستقیم ، پایه‌ای و اساسی نظام آموزشی در درس خواندن دانش‌آموزان، نقش خانواده را در این مورد ، می توان از جهت های زیر مورد بررسی قرار داد :

- ۱) کمک به فرزند برای ورود به دبستان و مسایل مربوط به سال اول تحصیل
- ۲) کمک به برنامه ریزی برای درس خواندن فرزند
- ۳) برخورد مناسب با انجام تکالیف درسی توسط فرزند
- ۴) دلشوره‌ها و نگرانی های والدین در زمینه های درسی فرزند ، اثر آن بر دانش آموز و چگونگی مدیریت بر آن ها
- ۵) چگونگی ارتباط والدین با مدرسه
- ۶) چگونگی ارتباط دانش‌آموزان با مدرسه
- ۷) چگونگی برخورد خانواده با امتحان ها ، کارنامه ، نمره و ...
- ۸) رقابت ، تبعیض و مقایسه و اثر آن در درس خواندن فرزند
- ۹) تشویق و تنبیه‌های درسی
- ۱۰) عوض کردن مدرسه - ویژگی‌های یک مدرسه‌ی خوب
- ۱۱) استعدادهای ویژه ، نقص‌ها و کمبود های فرزند
- ۱۲) هماهنگی نظرها در خانواده در مورد درس خواندن
- ۱۳) جا و موقعیت درس خواندن
- ۱۴) والدین پرمشغله - مادران شاغل
- ۱۵) معلم خصوصی، کلاس‌های فوق برنامه
- ۱۶) خوراکی و پول توجیبی

در باره ی تک تک این عوامل و نقشی که در درس خواندن دانش‌آموزان دارند، به طور جداگانه گفت وگو شده است که ما به تدریج و در موقعیت های مناسب آن ها را با شما در میان خواهیم گذاشت.

معرفی چند کتاب مناسب برای کودکان و نوجوانان

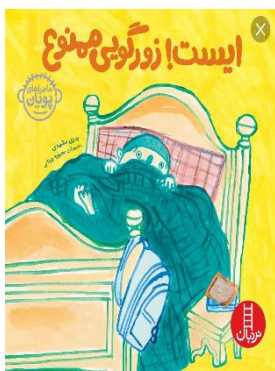
برای کودکان پیش دبستانی

نام کتاب: خورشید خانوم آفتاب کن!

نویسنده: محمد هادی محمدی

تصویرگر: پرستو حقی

ناشر: موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان

برای کودکان دبستانی

نام کتاب: ایست! زورگویی ممنوع

نویسنده: بدری مشهدی

تصویرگر: محبوبه یزدانی

ناشر: انتشارات نردبان

برای نوجوانان

نام کتاب: هنریتا و تخم مرغ های طلایی

نویسنده: هانا یوهانسن

مترجم: مریم واعظی

ناشر: انتشارات نردبان

پرسش و پاسخ

(گروه آموزش موسسه پاسخگویی به پرسش های این بخش را به عهده دارد)

پرسش: چگونه مرز بین انعطاف و قاطعیت را تشخیص دهیم؟

پاسخ: رفتاری که توام با شناخت، آگاهی از کودک و بدون زور، اجبار و خشونت باشد، رفتار مقتدرانه و قاطعانه محسوب می شود. در رفتار قاطعانه جدیت و مهربانی به وفور دیده می شود و آزادی و محدودیت در کنار هم قرار دارند و والد قاطع از ویژگی های

رشدی کودک، نیازهای واقعی و توانایی‌های فرزند خود اطلاع دارد و متناسب با سن رشدی کودک از او توقع دارد و انتظار ندارد که بچه در هر شرایطی به طور کامل خواسته و انتظار والدینش را انجام دهد. اساساً "همه‌ی بچه‌ها ممکن است در شرایط خاص مثل گرسنگی، خستگی، بی‌حوصلگی، بیماری و ... حال و حوصله‌ی انجام کارهای عادی را نداشته باشند و در چنین شرایط بهترین کار انعطاف‌پذیری و موقعیت‌سنجی می‌باشد، یعنی حال طرف مقابل را درک کنیم، شرایط و موقعیت‌های خاص را بفهمیم و از خطاهای خرد و کوچک کودک چشم‌پوشی کنیم، با ایجاد یک وقفه و دادن فرصت به کودک اجازه دهیم که او از آن موقعیت عبور کند، سپس در شرایط مناسب در مورد خواسته و انتظار خود گفتگو کنیم و بدانیم گذشت و انعطاف والدین باعث سوءاستفاده و نافرمانی بچه نمی‌شود، بلکه به تلطیف روابط کمک می‌کند.

پرسش: چه چیزی باعث می‌شود فرزندم با وسیله‌های بازی خودش سرگرم نشود و بخواهد با وسایل دیگر، حتی خطرناک مثل وسایل برقی بازی کند؟

پاسخ: معمولاً هر رفتار یک علت ندارد و می‌تواند علت‌های مختلفی از جمله توجه‌طلبی، کنجکاوی و ... داشته باشد، ولی اساساً "بچه‌ها بسیار کنجکاو و در حال کشف محیط پیرامون خود هستند، برای ارضای این نیاز خود دست به هر کاری و هر چیزی می‌زنند و درک درستی از خطرهای کار ندارند، آن‌ها به ندای درونی خود پاسخ می‌دهند، مثل این که چیزی از درون به آن‌ها می‌گوید: برو، ببین، دست بزن، تجربه کن و یاد بگیر. همان‌طور که می‌دانید یکی از راه‌های یادگیری کودک الگوبرداری و تقلید کردن از والدینش می‌باشد و بچه‌ها در سنین پایین‌تر مدام از والدین خود الگو برداری می‌کنند و دوست دارند با وسایلی بازی کنند که والدینشان یا سایر بزرگترها استفاده می‌کنند و اصلاً "متوجه خطرها و ممنوعیت‌ها نیستند، فقط هر رفتاری را که می‌بینند تکرار می‌کنند. آیا تا به حال فکر کرده‌اید چرا سازندگان اسباب‌بازی، بیشتر وسایل خانگی و برقی را برای کودکان می‌سازند؟ شاید اولین دلیلش میل و علاقه کودک به الگوبرداری از والدین باشد و دلیل مهم‌تر، شناخت از ابزارهای مختلف که هر کدام جذابیت و تازه‌گی خاصی برای کودک دارد. والدین اسباب‌بازی‌های موجود در بازار را خریداری می‌کنند ولی کودک مدت کوتاهی با آن وسیله سرگرم می‌شود، چون اسباب‌بازی‌های معمولی جذابیت زیادی برای کودک ندارند. کودک میل زیادی دارد با وسایلی بازی کند که ساختار پیچیده‌تری داشته باشد و به سرعت تفاوت وسیله واقعی و غیر واقعی را درک می‌کند، به همین دلیل، اسباب‌بازی را قبول نمی‌کند. در چنین شرایطی چه باید کرد؟ برای کمک به کودکان در سنین زیر ۳ سال، مدیریت محیط اعمال می‌شود، یعنی با کمترین امر و نهی و تذکر، ابزارهای خطرناک را از دسترس کودک دور می‌کنیم. برای بچه‌های بالای ۳ سال می‌توان توضیحات بیشتری داد. یادمان باشد که هدف آگاهی دادن به کودک باشد نه ترساندن او؛ یعنی به جای ترساندن کودک، بهتر است در مورد آن وسیله، چگونگی کار کردن با آن و عواقب کار توضیح دهیم. این توضیحات باید با توجه به سن و درک کودک باشد، و قوانین و ممنوعیت‌ها را برای او مشخص کنیم، قول و قرارهایی با کودک بگذاریم. در بعضی موارد به بچه آزادی عمل دهیم (مثلاً "روشن و خاموش کردن وسیله، فشار دادن شاسی دستگاه و ...) باید اعتماد و اطمینان بچه را جلب می‌کنیم؛ یعنی زمانی که من حضور دارم اجازه‌ی تجربه و دست‌ورزی به تو را خواهم داد. در واقع آزادی و محدودیت را در کنار هم لحاظ می‌کنیم و هرگز نظارت و مراقبت از فرزند را فراموش نخواهیم کرد، چون کودکان هم کنجکاو هستند هم فراموشکار و اگر نظارت و مراقبت والدین نباشد، احتمال خطا و خطر بیشتر خواهد شد. وظیفه‌ی ما به عنوان والدین این است که متناسب با سن و درک کودک، محیط مناسب برای دست‌ورزی و کنجکاوی کودک فراهم کنیم، تا هم میل به کنجکاوی در کودک ارضا شود و هم خطری برای کودک پیش نیاید تا روز به روز توانایی‌ها و مهارت‌های بیشتری کسب کنند.

دوستان گرامی

نشر و موسسه مادران امروز از شنبه ۹۸/۵/۲۶ تا پنجشنبه ۹۸/۵/۳۱ تعطیل است.

این پیک با هماهنگی خانم بهار عابدینی، تایپ و صفحه‌بندی خانم پروین اسفندیار، زیر نظر بخش روابط عمومی موسسه منتشر شده است.

نشانی موسسه مادران امروز(مام): خیابان ولیعصر- ابتدای خیابان شهید مطهری- خیابان سرداران- نبش جهانسوز- شماره ۳۷- واحد یکم (زیر همکف) - کد پستی: ۱۵۹۵۸۳۳۱۱۱

تلفن و فاکس: ۰۲۱-۸۸۸۹۰۳۴۵، ۰۲۱-۸۸۹۰۱۴۳۶، ۰۲۱-۸۸۷۲۸۳۱۷

کانال اطلاع رسانی: <https://telegram.me/madaraneemrooz1>

اینستاگرام: madaran_e_emrooz

سایت: madaraneemrooz.com

ایمیل: info@madaraneemrooz.com